

Stopiņu novada jostas ceļš 21. gadsimtā

„Josta ir ceļš, ne cilvēks, ne novads bez ceļa būtu tukšinieks, Stopiņi izvēlējās spēcīgu – jostu ceļu. Lai Jūsu ceļš ir ne tikai gaišs, bet arī spožs!” (Janīnas Kursītes vēlējums stopiņu audējiem, 2012. gada 6. augustā).

Ar šādu novēlējumu tika sumināts kuplais Stopiņu novada 125.gadadienai veltītais jostas noņemšanas pasākuma dalībnieku saiets. Ideja dzima 2011.gadā novada garīgajā krātuvē – bibliotēkas darbinieku kolektīvā. Sākumā kā domas pavediens, līdz dziļi sirdī izlolots šis kopdarbs ir tapis, kā dāvana Stopiņu novada 125. gadadienai. Ideja bez cilvēku sirds līdzdalības nekad nebriedina augļus, tikpat ir vajadzīgs spēcīgs iedvesmojošs cilvēciskais faktors un šo ideju nesēja un kopēja Stopiņos ir Ulbrokas bibliotēkas vadītāja Daiga Brigmane.

„Daiga, Jūsu smaids dara gaišu visu, kas Jums ir apkārt. Varbūt tāpēc Jums apkārt ir tikpat daudz sirsniņu, gaišu seju, ka Jūs pati esat gaiša. Gudrība un spēks ir gan grāmatās, bet bez gudriem cilvēkiem grāmatas stāvētu dīkā.” Tā teikts Janīnas Kursītes ierakstā Ulbrokas bibliotēkas Viesu grāmatā, 2012. gada 6. augustā.

Laikā, kad Latvija pārdzīvo daudzu cilvēku aizbraukšanu no dzimtās vietas ir radies pretējs process – vienotība, kopā sanākšana un radīšanas prieks. Prieks par novadu, kurā tu dzīvo un kuram vari dot savu sirds artavu. To nenosaka likumi, noteikumi, bet gan tikai paša vēlme un griba. Latvietis vienmēr ir nedaudz klusētājs un malā stāvētājs, šoreiz notiek pretējs process. Ziedošajā un smaržojošajā vasarā ik novadā notiek ciemata vai pilsētas svētki, kas rāda Rīgai, arī mēs varam, ja gribam. Un tas ir labi, tas vieno un priecē, un papildina latviskuma apcirkņus.

Jostas aušana Stopiņu novadā deva garīgu potenciālu nākotnei, jo tas taču paliks novada muzejā, šis 427 cilvēku kopējais devums. Turklāt nemateriālās kultūras sevišķa iezīme, iespējams, tikai Stopiņos radusies, aušanā piedalījās latvieši, krievi, poļi, slovēņi un pat turki. Šis pasākums ir izskanējis ārpus novada robežām un tas ir labi, jo cilvēkmīlestība vieno un patriotisms nav tikai imitācija, tas rada lepnumu par vietas piederību. Tikpat paliks piemiņa mīļajiem, piemēram, Gustavs Pētersīlis savu ieausto ornamentu veltīja audējai un vecmāmiņai, kas nu jau atdusas kapu kalniņā. Katrs, neatkarīgi no vecuma ir ielicis jostas aušanā savu domu pavedienu (Jadvigai Deksnai ir 90

gadu), kas veido tiltu uz nākamo paaudzi un briedina latviskuma identitāti. Pašapziņa, kas tik ļoti šajā laikā vajadzīga latvietim ir stiprināta ar jostas krāsainajiem dzīpariem un ornamenta maģisko spēku, ko pasākumā zinoši un uzskatāmi klāstīja literatūrzinātniece Janīna Kursīte. Katrs varēja padomāt, kāpēc izvēlēties tieši šādu ornamentu un kādu domu spēku ielicis kopējā enerģijas kamolā, kur ornamenta veidotā secība zināmā mērā turpina Stopiņu novada stāstu par senatni un tagadni.

Haralda Burkovska vadītais pasākums ritēja ar smaidu saulainajā vasaras vakarā, humoru un deju kolektīva „Stopiņš” raitajā dancī, paspilgtinot retos tumšos mākoņus, kurus dalībnieku cilvēkmīlestības starojums aizgaiņāja un lietus lāses atkāpās no jaukās dārza oāzes. Viss bija tik enerģētiski uzlādēts ar gaišām domām, ka ikviens guva gandarījumu.

Vidēji viens raksts 10 cm, tomēr sajūta, kā pēc liela un labi padarīta darba.

Jaunākajam audējam bija četri gadi (Mona Luīze Vītoliņa, Zanda Vērdiņa un Filips Bībers), piedalījās gan ģimenes, gan draugi un radi. Kāds atnāca pat savā kāzu jubilejā izpildīt šo goda rituālu! Kopumā rakstu veidoja 239 sievietes un 58 vīrieši, bet toties puīši bija 65 un meitas arī 65! Dažs labs pat gribēja vēlreiz piedalīties, daudzi pie stellēm sēdās savā mūžā pirmo reizi, tieši tāpēc gandarījums vēl jo lielāks. Tieši pašmāju izcilā meistarība gan Haralda Kurzemnieka meistardarbs steļļu veidošanā, gan Baibas Kurzemnieces izcilais prāts, neizmērojamā pacietība, pedagoģiskā meistarība visos aust gribētājos raisīja radīšanas prieku.

Pasākuma norisei savu pateicību izteica Latvijas Kultūrizglītības un nemateriālā mantojuma centra tradicionālās kultūras eksperte lietišķajā mākslā Linda Rubena, kuras vēstījumu nolasīja Haralds Burkovskis. L. Rubena atzinīgi novērtēja novada tautas jostas tapšanu un kopības stiprināšanu un pašapziņas celšanu, kas šobrīd ir sevišķi nepieciešams ikvienam.

Amatu prasmes – modernais un mūsdienīgais laika zīmju vēstījumā, tehnoloģijas laikmeta iezīmes un atbalstītāju individuālā attieksme, filozofiskā un nacionālā laikmeta liecība, tas viss ir Stopiņu novada devums nemateriālās kultūras mantojuma kopējam pūram. Lai tas zaļo un aug!

Stopiņiete un notikumu dalībniece, Vita Banga, 2012. gada 6. augusts